บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ โทร.๐๗๗-๘๗๒๑๗๖

ที่ รน ๗๓๒๐๑/๑๔๙๔ **วันที่** ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

๑. เรื่องเดิม

ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานของรัฐ และตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เรียบร้อยแล้ว

๓. ข้อพิจารณา

เพื่อโปรดทราบ

(นางฐิติมา คำรัตน์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

(นางนวรัตน์ เทพประดิษฐ์)
หัวหน้าสำนักปลัด

(นางนวรัตน์ เทพประดิษฐ์)
หัวหน้าสำนักปลัด รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(นายโชติชัชวาล สิ้มแสงอุทัย)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

บทที่ ๑
บทนำ

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒ กระทรวงการคลังได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยมีรายละเอียดตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งให้หน่วยงานของรัฐที่ยังไม่ได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายประกาศหลักเกณฑ์ฉบับนี้ในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ จึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ขึ้น โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นรูปธรรม

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ ได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร เพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้อย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรดังนี้

๑) ให้มีกระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒

๒) ให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างในทุกระดับชั้น ที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม

๓) ให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างทั่วถึง

๔) ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงตามรอบปีงบประมาณและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของส่วนราชการ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้

ปัจจัยเสี่ยง หรือประเด็นความเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยต้องระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นอย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งความเสี่ยงอาจเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรเอง เช่น กระบวนการดำเนินงานหรือระบบงานไม่เหมาะสม บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ อัตรากำลังไม่เพียงพอ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอกองค์กรที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลทำให้องค์กรเสียหายได้ หรือไม่สามารถบรรลุวัตถุระสงค์ที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ แผนงาน/โครงการ เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงาน ตามประเภทของความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการใช้ยุทธศาสตร์ที่ไม่เหมาะสม การที่ยุทธศาสตร์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ การมียุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจนและความไม่เหมาะสมของยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดจากการที่สภาวะแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า ยุทธศาสตร์ในปัจจุบันสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมหรือไม่ และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักของหน่วยงานหรือไม่

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการใช้ทรัพยากรโดยที่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์เต็มที่ตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุและหน่วยงานต่าง ๆ ในการระบุความเสี่ยง หน่วยงานต้องพิจารณาว่า การดำเนินการใดสามารถทำงานได้ดี และการดำเนินการใดทำงานได้ไม่ดี หน่วยงานมีโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อถือได้หรือไม่ และหน่วยงานมีทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงานหรือไม่

๓) ความเสี่ยงด้านการเงินและทรัพยากร (Financial and material Risks) หมายถึง ความเสี่ยงต่อสถานะการเงินและทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ ทั้งด้านรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน และหนี้สิน ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่าทรัพยากรใดจะมีผลต่อการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ (ทั้งที่ชัดเจนและไม่ชัดเจน รวมถึงข้อผูกพันและปัจจัยภายนอก) และอะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงเหล่านั้น

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (Compliance Risks) หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ทั้งของภายในและภายนอกองค์กร ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า งาน กระบวนการ และบุคลากรดำเนินงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ สามารถเกิดการกระทำผิดกฎระเบียบได้อย่างไรบ้างและหากเกิดขึ้น ระบบตรวจสอบภายในจะสามารถตรวจเจอหรือไม่ และมีกรณีตัวอย่างจากอดีตเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือการละเว้นการปฏิบัติ

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการนำความเสี่ยงที่ระบุ มาจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินโอกาสที่จะเกิด และผลกระทบ ซึ่งโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เหล่านั้น และผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินแล้วนำมากำหนดเป็นระดับความเสี่ยงในแผนภูมิความเสี่ยง เพื่อช่วยให้สามารถเห็นภาพว่าเมื่อรวมทุกปัจจัยเสี่ยงแล้ว ปัจจัยเสี่ยงใดควรได้รับการจัดการก่อนหลังเป็นการจัดลำดับความเสี่ยงและสามารถตัดสินใจวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมต่อไปองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) ดังนี้

๑. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (L)

ตาราง ๑.๑ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๒๐ - ๓๙
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๔๐ - ๖๙
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๗๐ - ๙๐
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่าร้อยละ ๙๐

ตาราง ๒.๓ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (การสูญเสียและบาดเจ็บ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง
๒	น้อย	การสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีอาการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๔	สูง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๕	สูงมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

(แดง)	สูง	คะแนนไม่น้อยกว่า ๑๕
(เหลือง)	ปานกลาง	คะแนน ๕ – ๑๔
(เขียว)	ต่ำ	คะแนน ๑ – ๕

ความรุนแรงของผลกระทบ (I)					
๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	
๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐	
๓	๖	๙	๑๒	๑๕	
๒	๔	๖	๘	๑๐	
๑	๒	๓	๔	๕	
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L)

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งแนวทางการจัดการความเสี่ยงมี ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

๑) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงและหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจ หยุด ยกเลิก โครงการหรือกิจกรรมนั้นไป

๒) การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ หรือควบคุมป้องกันให้อยู่ในระดับทีองค์กรยอมรับได้

๓) การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ ไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกัน แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

๔) การกระจายความเสี่ยงหรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบของทุกกระบวนการทำงาน มีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ ดังนั้นโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ จึงมีความเชื่อมโยงกันโดยมีคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลบักดองซึ่งแต่งตั้งมาจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการกองทุกกอง เป็นคณะทำงานและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานคณะทำงาน คณะทำงานจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผลักดัน และติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง ในขณะที่พนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกกอง/ส่วนราชการ ปฏิบัติหน้าที่ ประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการความเสี่ยงตามหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการป้องกันข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. เพื่อแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดแล้ว ไม่ให้เกิดขึ้นอีก

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

๔. สร้างกรอบและแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง

๕. เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ สามารถบรรลุเป้าหมาย ขจัดหรือลดผลกระทบจากเหตุการณ์ปัญหาอุปสรรค หรือสิ่งที่ไม่คาดหมายว่าจะเกิดขึ้น และสามารถป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรโดยรวมขององค์กร

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. การกำหนดนโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง คณะทำงานประชุมรับทราบนโยบายและกำหนดแนวทางร่วมกันในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง จัดทำคู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง แล้วสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรทราบ

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงแยกตามส่วนราชการ มีขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การระบุความเสี่ยง ทุกกองพิจารณาโครงการ/กิจกรรม แล้วนำมาระบุความเสี่ยงตามประเภทของความเสี่ยง ๔ ด้าน และแหล่งที่มาของความเสี่ยง

๒.๒ การประเมินความเสี่ยง ทุกกองการนำความเสี่ยงที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์และระดับความรุนแรงของผลกระทบ และจัดลำดับความเสี่ยง ๓ ระดับ โดยประเมินตามแผนภูมิความเสี่ยง เพื่อช่วยในตัดสินใจกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง แล้วส่งให้คณะทำงานพิจารณากลั่นกรอง

๒.๓ การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ทุกกองพิจารณาใช้กลยุทธ์ ๔ กลยุทธ์ เพื่อจัดการจัดการความเสี่ยง กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดระยะเวลาดำเนินการ กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการ แล้วส่งให้คณะทำงานพิจารณากลั่นกรอง

๓. คณะทำงานประชุมเพื่อพิจารณากลั่นกรองแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละกอง แล้วสรุปจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง เสนอนายกพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามแผนฯ

๔. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๗

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลมะมุมีลักษณะเป็นที่ราบค่อนข้างสูงเป็นคลื่นลูกคลื่น และเป็นภูเขา โดยสภาพภูมิประเทศตอนเหนือของตำบลจะมีลักษณะเป็นภูเขา และทางตอนใต้ของตำบลมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเป็นคลื่นลูกคลื่น

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์–พฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๘-๓๙ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม โดยมีปริมาณฝนตกมากที่สุดระหว่างเดือน กรกฎาคม – กันยายน

ฤดูหนาว ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน–กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๘-๑๙ องศาเซลเซียส

๑.๔ ลักษณะของดิน

จากการจำแนกกลุ่มดินของกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดอยู่ในกลุ่มที่ ๕๑ (Ranong series: Rg) เกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็น ระยะทางใกล้ๆ โดยแรงโน้มถ่วงของโลกของหินทรายและหินในกลุ่มสภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชัน ๕-๓๕ % การระบายน้ำดีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินเร็วการซึมผ่านของน้ำเร็ว พบทั่วไปใน บริเวณที่มีหินพื้นเป็นหินทรายและหินเขี้ยวหนุมาน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นเนินเขา เทือกเขา หรือเชิง เขาการจัดเรียงชั้น A-AC-C-Rลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินตื้น ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลืองดินล่างเป็นดินร่วนถึงเป็นดินร่วนเหนียวปนก้อนหินและมีชั้นหินพื้นภายในความ ลึก ๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ในดินบนแล้วลดลงตามความลึก ๑๐ ชุดดินที่คล้ายคลึงกัน ชุดดินพะโต๊ะและชุดดินท่ายางข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินตื้นที่มีสภาพ ความลาดชันสูงข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ถ้าหากมีความ จำเป็นต้องนำมาใช้ในการปลูกยางพาราจะต้องมีการทำขั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน และมีการให้ปุ๋ยเคมีเพื่อ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒. ด้านการเมืองการปกครอง

๒.๑เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ มีเขตการปกครองทั้งหมด ๘ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่บ้าน	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑ บ้านสองพี่น้อง	๒,๕๐๐	๓๙๙	๔๐๕	๔๑๔	๘๑๙	นายพิชิต โมพี
หมู่ที่ ๒ บ้านมะมุ	๒,๕๕๐	๒๕๗	๒๒๑	๒๕๐	๔๗๑	นายชิษณพงศ์ คงเดิม
หมู่ที่ ๓ บ้านสวัสดิ์	๑๕,๐๐๐	๕๗๑	๓๗๒	๓๙๗	๗๖๙	นายไพรวัน ภิมุข
หมู่ที่ ๔ บ้านทับหลี	๑,๘๗๐	๓๒๒	๓๔๒	๓๔๐	๖๘๒	นายสมพงษ์ โสภณ
หมู่ที่ ๕ บ้านคลองวัน	๘,๕๐๐	๔๗๓	๓๓๑	๓๒๗	๖๕๘	นายรณชัย แสงทอง
หมู่ที่ ๖ บ้านดอนพลา	๑,๕๐๐	๒๔๖	๒๒๔	๒๒๕	๔๔๙	นงจรีรัตน์ ทรงทิม
หมู่ที่ ๗ บ้านปากสวะ	๑,๕๐๐	๒๗๖	๒๗๐	๒๘๕	๕๕๕	น.ส.พัชรวรรณ วิเชียรรัตน์
หมู่ที่ ๘ บ้านบางไทร	๑,๒๐๐	๑๒๒	๑๕๓	๑๑๗	๒๗๐	นายกฤษฎา สุขทอง
รวม	**๓๔,๖๒๐**	**๒,๖๖๖**	**๒,๓๑๘**	**๒,๓๕๕**	**๔,๖๗๓**	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๗ จากสถิติจำนวนประชากรทางการทะเบียนราษฎร

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

รายการ	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
ประชากรชาย (คน)	๒,๓๘๕	๒,๓๖๖	๒,๓๑๘
ประชากรหญิง (คน)	๒,๔๓๕	๒,๔๒๘	๒,๓๕๕
รวมจำนวนประชากร	๔,๘๒๐	๔,๗๙๔	๔,๖๗๓

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

๑. การศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

- โรงเรียนบ้านสองพี่น้อง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๑
- โรงเรียนทับหลีสุริยวงศ์ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๔
- โรงเรียนมัชฌิมวิทยา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๖

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง

-ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนพลา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๗

๓. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลมะมุ ๑ แห่ง ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๘

๔.๒สาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมะมุ ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๔
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนพลา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๖

๔.๓ อาชญากรรม

- มีจุดตรวจประจำหมู่บ้าน จำนวน ๘ จุด
- มีศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน ๑ ศูนย์

๔.๔ ยาเสพติด

- มีลานกีฬาต้านยาเสพติด จำนวน ๘ แห่ง เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ได้ใช้ในการออกกำลังกายและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หลีกเลี่ยงจากยาเสพติด

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

- สนับสนุนเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ
- สนับสนุนเบี้ยยังชีพแก่ผู้พิการ
- สนับสนุนเบี้ยยังชีพแก่ผู้ป่วยเอดส์

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมมีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ถนนหินคลุก/ลูกรัง

๕.๒การไฟฟ้า

ครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ประมาณ ๙๙%

๕.๓ การประปา

- ประปาหมู่บ้าน ๕ แห่ง (หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๕, ๘)

๕.๔ โทรศัพท์

- โทรศัพท์สาธารณะ ๑๑ เครื่อง

๕.๕ ไปรษณีย์/การสื่อสาร/การขนส่งวัสดุ ครุภัณฑ์

- อินเตอร์เน็ตตำบล ๑ เครื่อง

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร โดยมีพืชเศรษฐกิจที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟ มังคุด เป็นหลัก

๖.๒ การประมง

เนื่องจากสภาพพื้นที่ของตำบลมะมุติดกับแม่น้ำกระบุรีจึงมีประชาชนบางส่วนทำการประมง

๖.๓ การปศุสัตว์

- การเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า เช่น โค สุกร
- การเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภค เช่น ไก่พื้นเมือง
- การเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้งานและจำหน่าย เช่น โค กระบือ

๖.๕ การบริการ

- ที่พักโฮมสเตย์, บังกะโล จำนวน ๕ แห่ง
- ร้านค้าชุมชน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๖ การท่องเที่ยว

- มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่คือ คอคอดกระ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ น้ำตกสองแพรก หมู่ที่ ๓ ทับหลีหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมู่ที่ ๔

๖.๗ อุตสาหกรรม

- โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน - แห่ง

๖.๘ การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ

- กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อและกระบือคอคอดกระ
- กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง
- กลุ่มผู้เลี้ยงหมูหลุม
- กลุ่มผลิตภัณฑ์ซาลาเปาทับหลี

๖.๙ แรงงาน

แรงงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ ประกอบด้วย

- แรงงานในครัวเรือน
- แรงงานจ้างตามฤดูกาล
- แรงงานต่างด้าว เช่น แรงงานพม่า

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑การนับถือศาสนา

-ประชากรนับถือศาสนาพุทธ

- ศาสนาอิสลาม

๗.๒ประเพณีและงานประจำปี

- งานเสด็จพระแข่งเรือ
- งานสวดกลางบ้าน

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

- ผูกไม้กวาดดอกอ้อ
- ปลูกข้าวไร่ตามวิถีภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ประชาชนโดยส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่นใต้ในการสื่อสาร

๗.๔ OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

มีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก เช่น ซาลาเปาทับหลี ไม้กวาดดอกอ้อ ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ซึ่งเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของตำบลมะมุ

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

น้ำลักษณะเป็นน้ำจืด และน้ำกร่อย

๘.๒ ป่าไม้

ป่าไม้เป็นพื้นที่ป่าดงดิบ ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่า ได้แก่ ไม้ยาว ยูง ไข่เขียว ตาเสือ ฯลฯ

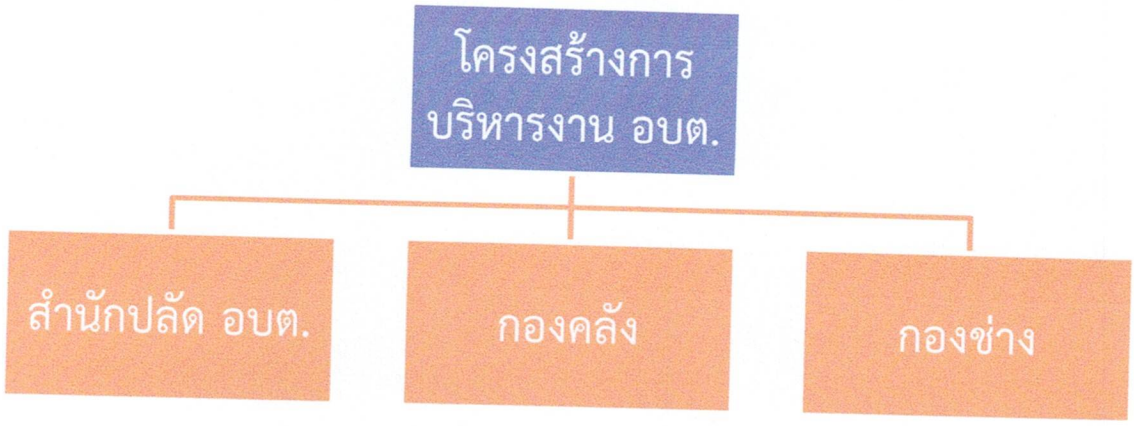
๘.๓ ภูเขา

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลมะมุ เป็นพื้นที่ราบสลับภูเขา

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ตำบลมะมุ มีแม่น้ำกระบุรี และป่าชุมชนใช้ร่วมกันอยู่ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก

๒. โครงสร้างการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล งานเลขานุการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล งานกิจการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง งานสวัสดิการสังคม งานสังคมสงเคราะห์ งานพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส งานกิจการขนส่ง งานส่งเสริมการท่องเที่ยว งานส่งเสริมการเกษตร งานการพาณิชย์ งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานเทศกิจ งานรักษาความสงบเรียบร้อย งานจราจร งานวิเทศสัมพันธ์ งานสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ งานส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ งานนิติการ งานการเลือกตั้ง งานคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ งานสิ่งแวดล้อม และราชการที่มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกอง สำนัก หรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ งานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

กองคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานการจ่ายเงิน การรับเงิน การจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม และการพัฒนารายได้ งานสรุปผล สถิติการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม งานนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน งานการตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกาทุกประเภท งานการจัดทำบัญชี งานตรวจสอบบัญชีทุกประเภท งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นๆ งานจัดทำหรือช่วยจัดทำงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ งานเกี่ยวกับสถานะการเงินการคลัง งานการจัดสรรเงินต่างๆ งานทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่างๆ งานควบคุมการเบิกจ่ายเงิน งานทำงบทดลองประจำเดือนและประจำปี งานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง จัดหา งานทะเบียนคุม งานการจำหน่าย พัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินต่างๆ งานเกี่ยวกับเงินประกันสัญญาทุกประเภท งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านการเงิน การคลัง การบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

กองช่าง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ งานสำรวจ งานออกแบบและเขียนแบบ งานประมาณราคา งานจัดทำราคากลาง งานจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรมต่างๆ งานจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานจัดทำทะเบียนประวัติโครงสร้างพื้นฐาน อาคาร สะพาน คลอง แหล่งน้ำ งานติดตั้งซ่อมบำรุงระบบไฟส่องสว่างและไฟสัญญาณจราจร งานปรับปรุงภูมิทัศน์ งานผังเมืองตามพระราชบัญญัติการผังเมือง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานตรวจสอบการก่อสร้าง งานจัดทำแผนปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุงประจำปี งานควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานจัดทำประวัติ ติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล งานจัดทำทะเบียนประวัติการใช้เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานแผนการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับการประปา งานเกี่ยวกับการช่างสุขาภิบาล งานช่วยเหลือสนับสนุนเครื่องจักรกล งานช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานช่วยเหลือสนับสนุนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานจัดทำทะเบียนควบคุมการจัดซื้อ เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง งานบริการข้อมูล สถิติช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการด้านวิศวกรรมต่างๆ งานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

บทที่ ๓
แนวทางการบริหารความเสี่ยง

๑. แนวทางดำเนินงานและกลไกการบริหารความเสี่ยง

๑.๑ แนวทางดำเนินงาน ในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเริ่มต้นและพัฒนา

๑. กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

๒. ระบุปัจจัยเสี่ยง และประเมินโอกาส ผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง

๓. วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยงจากการดำเนินงาน

๔. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง (High) และสูงมาก (Extreme) รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลาง (Medium) ที่มีนัยสำคัญ

๕. สื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบริหารความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุรับทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

๖. รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

๗. รายงานสรุปการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

ระยะที่ ๒ การพัฒนาสู่ความยั่งยืน

๑. ทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงในปีที่ผ่านมา

๒. พัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท

๓. ผลักดันให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

๔. พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

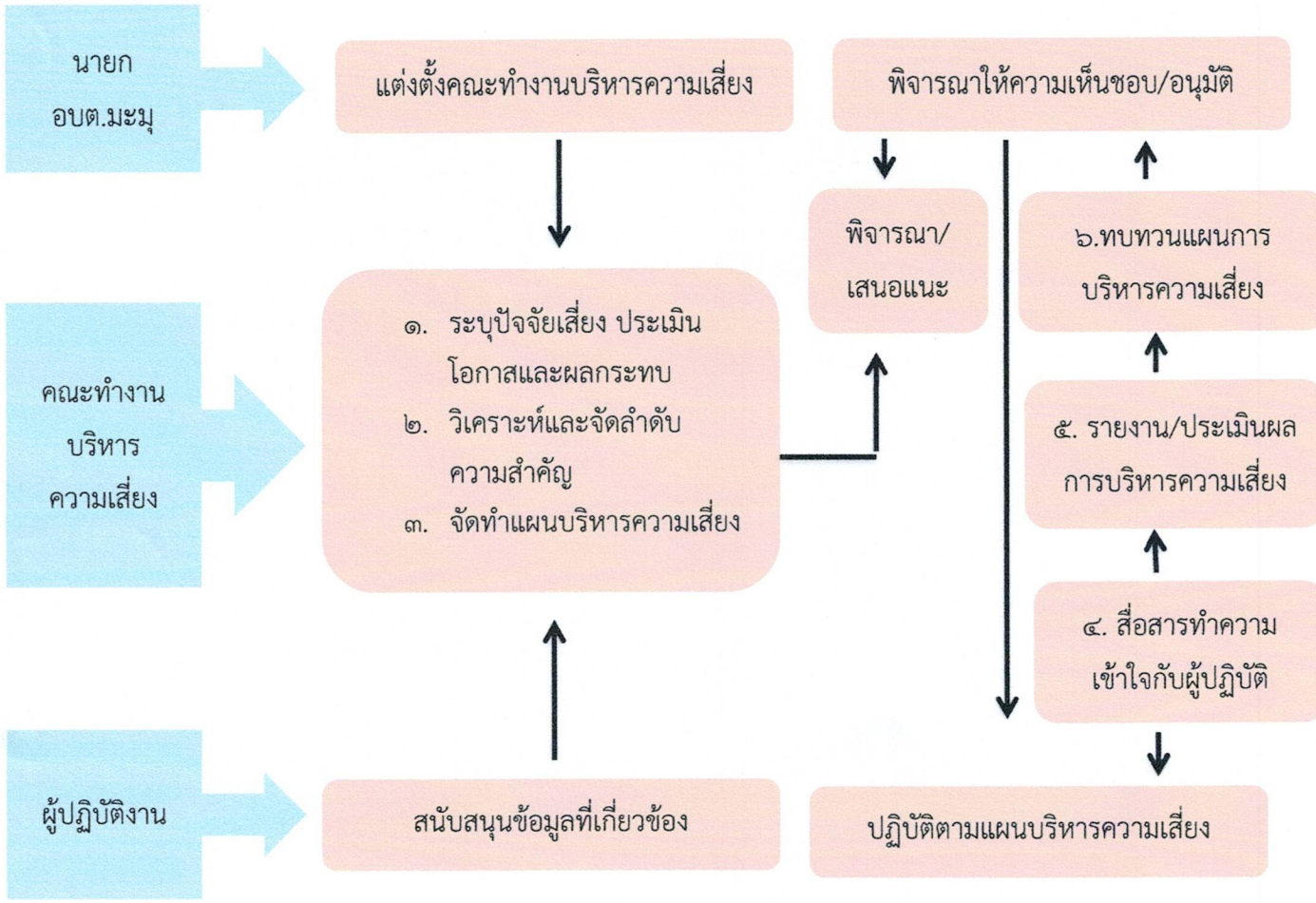
๑.๒ กลไกการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

๑. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ มีหน้าที่แต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยง ส่งเสริมให้มีการบริหาร จัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

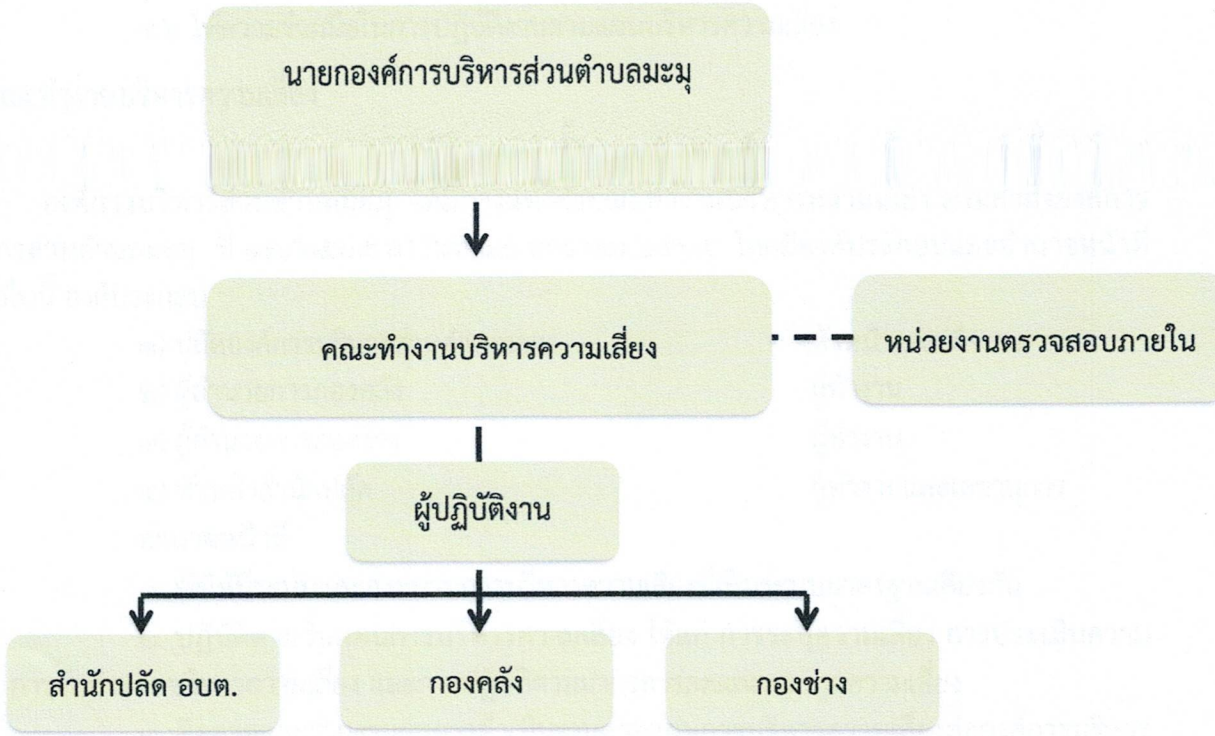
๒. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ดำเนินการให้มีระบบการบริหารความเสี่ยง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง รายงานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการบริหาร ความเสี่ยง รวมทั้งทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานต่อไปใน อนาคต

๓. ผู้ปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับ คณะทำงานบริหารความเสี่ยง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

กลไกการบริหารความเสี่ยง

๒. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

หน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้าง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง ประกอบไปด้วย การกำกับดูแล การตัดสินใจ การจัดทำแผนการดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการสอบทาน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

๑.๒ ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

๑.๓ พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนการบริหารความเสี่ยง

๑.๔ พิจารณาผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

๒. หน่วยตรวจสอบภายใน

๒.๑ สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงของ องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

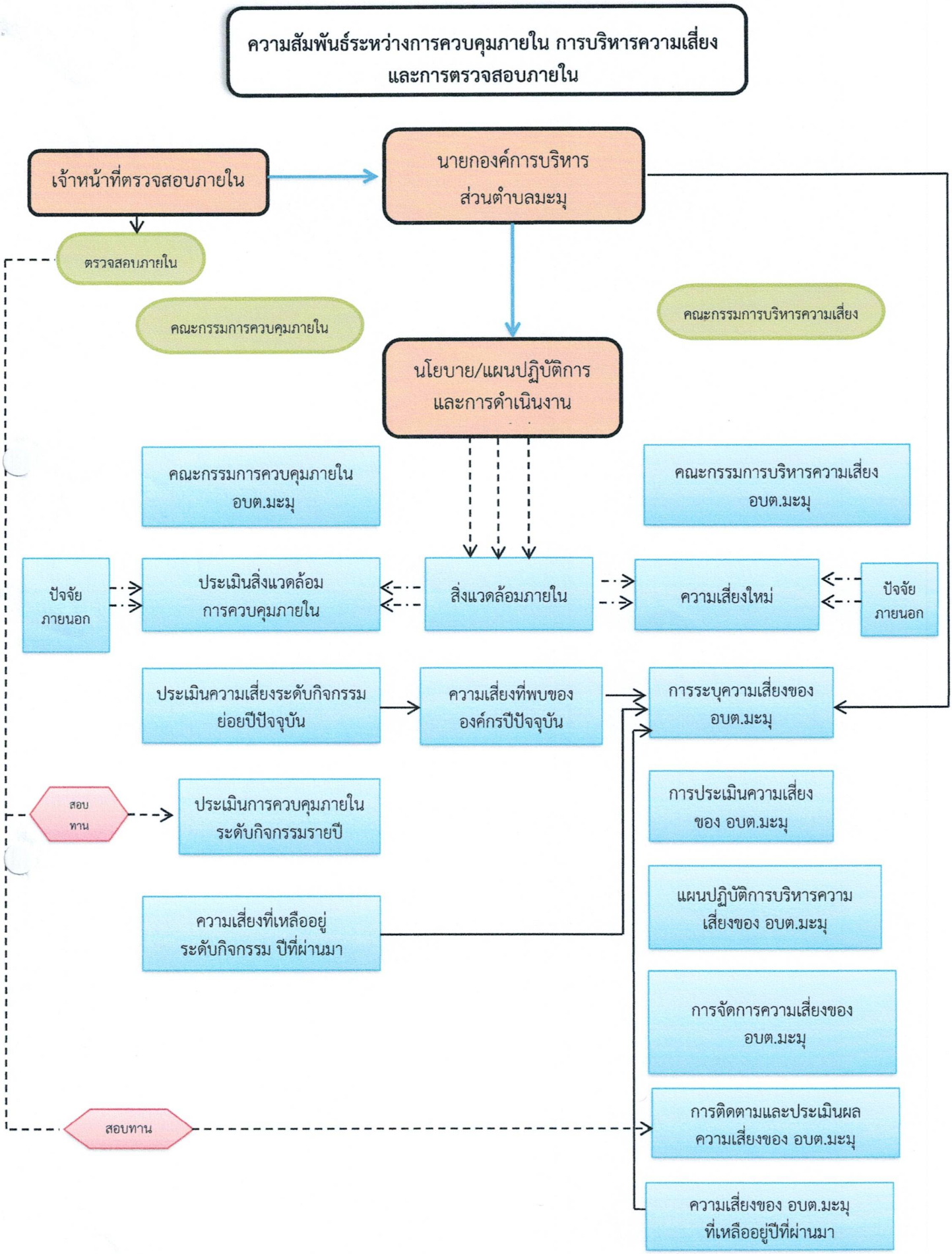
๒.๒ นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้คณะทำงานบริหารความเสี่ยงตรวจสอบและประเมินรับทราบ และให้ข้อเสนอแนะ

๓. คณะทำงานบริหารความเสี่ยง

๓.๑ จัดให้มีระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

๓.๒ ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยง

๓.๓ รายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ เสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ เพื่อพิจารณา

ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน
นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลมะมุ
ตรวจสอบภายใน
คณะกรรมการควบคุมภายใน
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
นโยบาย/แผนปฏิบัติการ และการดำเนินงาน
คณะกรรมการควบคุมภายใน อบต.มะมุ
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง อบต.มะมุ
ปัจจัย ภายนอก
ประเมินสิ่งแวดล้อม การควบคุมภายใน
สิ่งแวดล้อมภายใน
ความเสี่ยงใหม่
ปัจจัย ภายนอก
ประเมินความเสี่ยงระดับกิจกรรม ย่อยปีปัจจุบัน
ความเสี่ยงที่พบขององค์กรปีปัจจุบัน
การระบุความเสี่ยงของ อบต.มะมุ
สอบ ทาน
ประเมินการควบคุมภายใน ระดับกิจกรรมรายปี
การประเมินความเสี่ยง ของ อบต.มะมุ
ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ ระดับกิจกรรม ปีที่ผ่านมา
แผนปฏิบัติการบริหารความ เสี่ยงของ อบต.มะมุ
การจัดการความเสี่ยงของ อบต.มะมุ
สอบทาน
การติดตามและประเมินผล ความเสี่ยงของ อบต.มะมุ
ความเสี่ยงของ อบต.มะมุ ที่เหลืออยู่ปีที่ผ่านมา

บทที่ ๔
กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ๖ ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

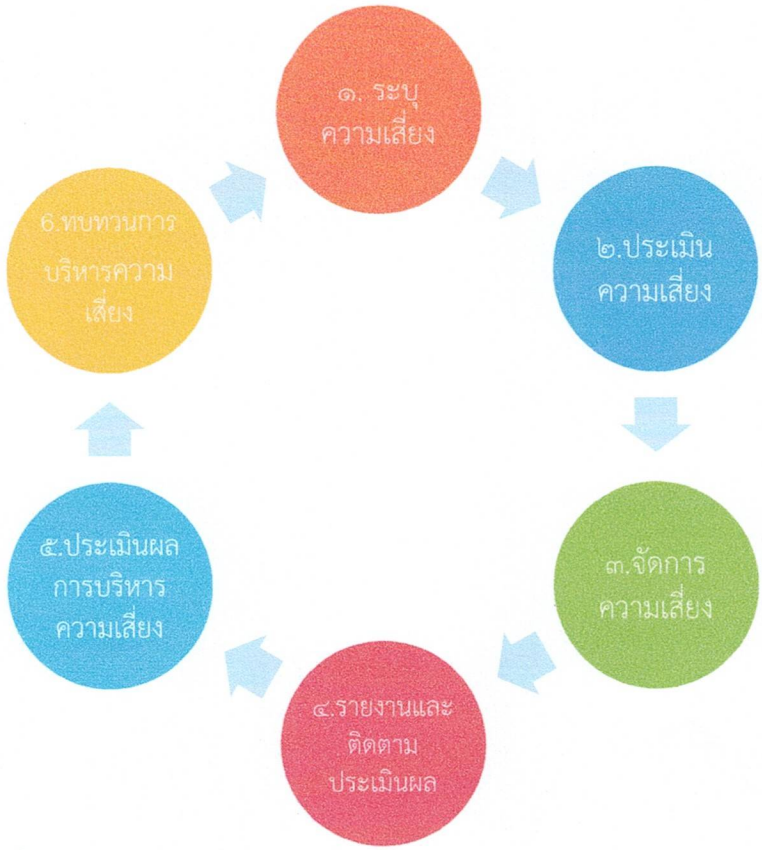
๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการ และควบคุมความเสี่ยงที่สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริง และควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

๕. ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๖. ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหาร ความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ

๑. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง (Risk)

หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กร และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)

หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการ ความรู้/ ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/ อุปกรณ์/ประสบการณ์ทำงานของเจ้าหน้าที่

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ในภาพรวมขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒)ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ อาทิ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล ผลกระทบการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก อาทิ ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ หรือผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้ ทั้งนี้การระบุความเสี่ยง สามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

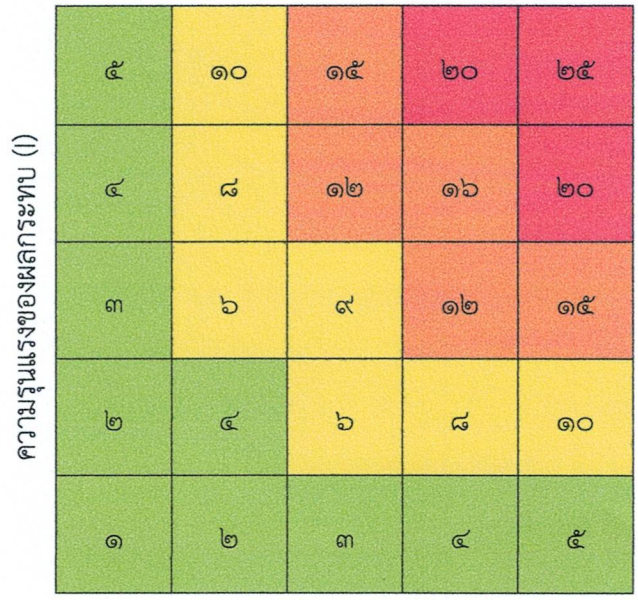
หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นพิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑=น้อยมาก	๒=น้อย	๓=ปานกลาง	๔=สูง	๕=สูงมาก
<u>โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง</u>					
ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย: ปี/ครั้ง)	๕ ปี/ครั้ง	๓ ปี/ครั้ง	๒ ปี/ครั้ง	๑ปี/ครั้ง	ทุก ๖ เดือน
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
<u>ความรุนแรงของผลกระทบ</u>					
มูลค่าความเสียหาย	< ๑ หมื่นบาท	๑-๕ หมื่นบาท	๕ หมื่นบาท-๕ แสนบาท	๕ แสนบาท – ๑ ล้านบาท	>๑ ล้านบาท
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ	มีผลกระทบเล็กน้อยต่อการปฏิบัติงาน	มีผลให้การปฏิบัติงานล่าช้า/หยุดชะงัก	กระทบต่อการบรรลุเป้าหมายโครงการ/กิจกรรม	กระทบต่อการบรรลุเป้าหมายองค์กร

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร ว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

(แดง)	สูงมาก	คะแนนไม่น้อยกว่า ๑๗ - ๒๕
(ส้ม)	สูง	คะแนน ๑๑ - ๑๖
(เหลือง)	ปานกลาง	คะแนน ๖ – ๑๐
(เขียว)	ต่ำ	คะแนน ๑ – ๕

๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส ความถี่ที่จะเกิดนั้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว ให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

๑) ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ – ๕ คะแนน โดยทั่วไปความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆเพิ่มเติม

๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๖ – ๑๐ คะแนน เป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

๓) ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑ – ๑๖ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยงเพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๗ – ๒๕ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

โครงการ/กิจกรรม/กระบวนงาน/การปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การระบุความเสี่ยง		การประเมินความเสี่ยง			ผู้รับผิดชอบ
		ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	
๑. งานตรวจสอบภายใน	เพื่อให้การดำเนินงานตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ปัจจัยภายในขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยตรง	O	๑	๑	๒ (ต่ำ)	สำนักปลัด
๒.งานจัดเก็บรายได้	เพื่อให้งานจัดเก็บรายได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดเก็บได้ครบถ้วนถูกต้องไม่มีลูกหนี้ค้างชำระ	ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	O	๒	๑	๓ (ต่ำ)	กองคลัง
๓. กิจกรรมด้านการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน	ลงบัญชีผิดประเภทผิดหมวดทำให้ยอดในบัญชีมีความคลาดเคลื่อน	๑. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการจัดทำบัญชีและการเงินไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๒. ระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน	O	๒	๑	๓ (ต่ำ)	กองคลัง
๔. งานพัสดุ	เพื่อให้การบริหารงานพัสดุถูกต้องตามระเบียบและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๒. ระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	C	๒	๑	๓ (ต่ำ)	กองคลัง

โครงการ/กิจกรรม/กระบวนงาน/การปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การระบุความเสี่ยง		การประเมินความเสี่ยง			ผู้รับผิดชอบ
		ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	
๕. งานการเงินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เพื่อให้งานการเงินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ปัจจัยภายในขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่งานการเงินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยตรง	๐	๒	๑	๓ (ต่ำ)	สำนักปลัด
๖. งานสารบรรณ	เพื่อให้การดำเนินงานสารบรรณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. พื้นที่ในการจัดเก็บและแยกประเภทหนังสือมีขนาดเล็ก ไม่เอื้อต่อการจัดเก็บและรักษา และทำให้หนังสือชำรุดได้ง่าย	๐	๑	๑	๒ (ต่ำ)	สำนักปลัด
๗. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	เพื่อให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	ปัจจัยภายในขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง	๐	๑	๑	๒ (ต่ำ)	สำนักปลัด
๘. กิจกรรมประมาณราคาการก่อสร้าง	เพื่อให้กิจกรรมประมาณราคาการก่อสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. ราคาวัสดุและราคาน้ำมัน ขึ้น – ลงไม่แน่นอน มีค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ทำให้การประมาณราคามีความคลาดเคลื่อน	๐	๑	๑	๒ (ต่ำ)	กองช่าง

๓. การจัดการความเสี่ยง

เป็นการกำหนดแนวทางตอบสนองความเสี่ยง ซึ่งมีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับผิดชอบ แต่ทั้งนี้วิธีการจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการลดระดับผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงนั้น โดยทางเลือกหรือวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย ๔ แนวทางหลัก คือ

๑) การยอมรับ (Take) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ อาทิ กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใดๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

๒) การลดหรือควบคุมความเสี่ยง (Treat) หมายถึง การลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือลดความเสียหาย โดยการจัดระบบการควบคุม หรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม อาทิ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำงานให้กับพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๓) การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) หมายถึง ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับและต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน โดยมีวิธีการจัดการความเสี่ยงในกลุ่มนี้ อาทิ การหยุดหรือยกเลิกการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

๔) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer) หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถโอนไปให้ผู้อื่นได้ อาทิ การทำประกันภัย ประกันทรัพย์สิน กับบริษัทประกัน การจ้างบุคคลภายนอกหรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น งานรักษาความปลอดภัย

๔. การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบทานดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้กระบวนการสอบทานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม หรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง (Separate Monitoring) เป็นการติดตาม ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒) การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่างๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๕. การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง จะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ เพื่อให้มั่นใจว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการ สามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหามาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการดำเนินงาน

๖. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ ๕

แผนบริหารความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ ได้ดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อเตรียมการรองรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากภารกิจอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา นำมาคัดเลือกความเสี่ย งเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ โดยแผนบริหารความเสี่ยงประจำปี ๒๕๖๗ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. โครงการ/กระบวนงาน/กิจกรรม/การปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความเสี่ยง

๒. ประเภทความเสี่ยง

๓. ระดับความเสี่ยง

๔. กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๖. ความเสี่ยงและปัจจัยความเสี่ยง

๗. กลยุทธ์ที่ใช้จัดการความเสี่ยง

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๙. ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง

แผนการบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

โครงการ/กิจกรรม	ประเภทความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
๑.งานตรวจสอบภายใน	O	๒ (ต่ำ)	๑.แต่งตั้งบุคลากรที่มีอยู่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายใน ๒. ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ๓.สรรหาบุคลากรตามแผนอัตรากำลังในตำแหน่งที่ว่าง	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	ปัจจัยภายในขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยตรง	การยอมรับความเสี่ยง	สำนักปลัด	๑	๑	๒ (ต่ำ)
๒.งานจัดเก็บรายได้	O	๓ (ต่ำ)	๑. ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบได้	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	การยอมรับความเสี่ยง	กองคลัง	๑	๑	๒ (ต่ำ)

ครงการ/กิจกรรม	ประเภทความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
. กิจกรรมด้านการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน	O	๓ (ต่ำ)	๑. ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ๒.สรรหาบุคลากรตามแผนอัตรากำลังในตำแหน่งที่ว่าง	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	๑. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการจัดทำบัญชีและการเงินไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๒. ระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน	การยอมรับความเสี่ยง	กองคลัง	๑	๑	๒ (ต่ำ)
๔. งานพัสดุ	C	๓ (ต่ำ)	๑. ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาระเบียบข้อกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	๑. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านพัสดุไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๒. ระเบียบมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	การยอมรับความเสี่ยง	กองคลัง	๑	๑	๒ (ต่ำ)

โครงการ/กิจกรรม	ประเภทความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง	กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวังภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
								โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
๗. งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	O	๒ (ต่ำ)	๑.แต่งตั้งบบุคลากรที่มีอยู่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายใน ๒. ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ๓.สรรหาบุคลากรตามแผนอัตรากำลังในตำแหน่งที่ว่าง	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	ปัจจัยภายในขาดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง	การยอมรับความเสี่ยง	สำนักปลัด	๑	๑	๒ (ต่ำ)
๘. กิจกรรมประมาณราคาการก่อสร้าง	o	๒ (ต่ำ)	๑. ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาระเบียบข้อกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ๒.ให้ผู้ปฏิบัติงานมีการสำรวจราคาอยู่สม่ำเสมอ	ต.ค.๖๗-ก.ย.๖๘	๑. ราคาวัสดุและราคาน้ำมัน ขึ้น – ลงไม่แน่นอน มีค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ทำให้การประมาณราคามีความคลาดเคลื่อน	การยอมรับความเสี่ยง	กองช่าง	๑	๑	๒ (ต่ำ)

การติดตามและประเมินผล

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ ได้กำหนดแบบฟอร์มสำหรับจัดทำรายงานติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ทุกกองและส่วนราชการ ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องระบุความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนบริหารจดการความเสี่ยง โดยเลือกระบุสถานะว่า แล้วเสร็จ, อยู่ระหว่างดำเนินการ หรือยังไม่ได้ดำเนินการ พร้อมทั้งแสดงเอกสารหลักฐานที่บ่งชี้ถึงการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบการจัดทำรายงาน รวมถึงต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ ซึ่งหากความเสี่ยงยังคงมีอยู่ก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับปีถัดไป ทั้งนี้ให้ดำเนินการติดตามและประเมินผลให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคมของทุกปี แบบรายงานผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงมีรายละเอียดดังนี้

รายงานการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘)

โครงการ/กิจกรรม (๒)	ความเสี่ยง (๓)	วิธีการจัดการความเสี่ยง (๔)	ผลการดำเนินงาน		ความเสี่ยงคงเหลือ (๗)	หมายเหตุ (๘)
			สถานะ (๕)	เอกสารอ้างอิง (๖)		

คำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม

(๑) กรอกชื่อส่วนราชการ/กอง ตามโครงสร้างส่วนราชการ

(๒) กรอกโครงการ/กิจกรรม

(๓) กรอกความเสี่ยง

(๔) กรอกวิธีการจัดการความเสี่ยง

(๕) ระบุผลความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยเลือกระบุสถานะ ดังนี้

- แล้วเสร็จ
- อยู่ระหว่างดำเนินการ
- ยังไม่ได้ดำเนินการ

(๖) ระบุเอกสารที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง (ถ้ามี) เช่น เลขที่คำสั่ง เลขที่บันทึกข้อความ เป็นต้น

(๗) ระบุผลการประเมินความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่

(๘) ระบุคำอธิบายอื่น ๆ (ถ้ามี)